

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.II.10.297/2011/5.szám

A Kúria a Tettekés Magyar Rendőrség Szakszervezete ügyintéző ... jogtanácsos) által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek a ... jogtanácsos által képviselt Rendőr-főkapitányság I. rendű és a ... jogtanácsos által képviselt II. rendű alperes ellen szolgálati idő kedvezményes számítása és pótszabadság megváltása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 23.M.691/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.962/2009/10. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - a 2012. március 21. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.962/2009/10. számú ítéletét - az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintő rendelkezését nem érintve - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy tizenöt nap alatt fizessenek meg a II. rendű alperesnek egyenként 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az állam javára - felhívásra - egyenként 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperesek hivatásos szolgálati viszonyban álltak a II. rendű alperessel, az I. rendű felperes kiemelt főnyomozó, a II. rendű felperes segédelőadó, illetve bűnügyi technikus beosztásban. Szolgálati panaszuk elutasítását követően előterjesztett keresetükben a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 329. § (1) bekezdés a) pontja alapján szolgálati idejük kedvezményes, 2-szeres szorzóval való számítását, valamint annak megállapítását

kérték, hogy a Hszt. 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján évente további 14 munkanap pótszabadságra és annak pénzbeni megváltására jogosultak. Keresetüket arra alapították, hogy a szolgálatuk ugyanolyan jellegű mint a Készenléti Rendőrség Terrorelhárító Szolgálat (TESZ) állományának munkája.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.691/2008/23. számú ítéletével a keresetnek a II. rendű alperessel szemben részben helyt adott és megállapította, hogy az I. rendű felperes 1999. november 16-tól, míg a II. rendű felperes 1996. szeptember 1-től a szolgálati nyugállományba vonulásáig jogosult a szolgálati ideje 2-szeres számítására. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.448.735 forintot és ennek késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, míg az I. rendű alperessel szemben mindkét felperes vonatkozásában a pert megszüntette.

A megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes 1999. november 16-tól, míg a II. rendű felperes 1995. augusztus 1-től az O. B. Főigazgatóság B. E. I. M. Főosztály B. Alosztály állományában teljesített szolgálatot, amely szolgálati hely elnevezése többször módosult. A felperesek 2008. január 1-től tartoztak a II. rendű alperes B. E. Sz. M. F. F. I. Osztály B. Cs. állományába. E szervezeti egység tagjainak, illetve a TESZ-ben szolgálatot ellátók kiképzése azonos. Hasonlóak voltak a bevetések, ugyanis a felperesek egysége vett részt az úgynevezett kiemelten súlyos bűncselekmények felderítésekor, fedett és nyílt akciókban. A munkaügyi bíróság a felperesek nyilatkozatát és a perbeli tanúvallomást akként értékelte, hogy a felperesek szolgálati feladata, annak veszélyessége és a minősége tekintetében a Terrorelhárító Szolgálatával azonos, azzal a különbséggel, hogy általában a felperesek egységét vetették be a bűncselekmények helyszínén.

Mindemellett a munkaügyi bíróság összevetette a felpereseket foglalkoztató egységre vonatkozó 18/2000.(V.21.) ORFK intézkedés, valamint a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Parancsnoksága Terrorelhárító Szolgálatok bevetési rendjéről szóló 7/2001.(V.21.) ORFK utasítás előírásait és arra vont le jogkövetkeztetést, hogy a felpereseket foglalkoztató osztály feladatkörébe - minthogy Magyarországon terrorcselekmények ritkán fordulnak elő - túlnyomó részben a TESZ által végzett feladatok tartoznak, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket az ORFK utasítás a TESZ kizárólagos hatáskörébe utal.

A munkaügyi bíróság tényként állapította meg, miszerint a felperesek szervezeti egységét jogszabályok és belső utasítások ugyan nem nevesítik, mint terrorelhárító szervezetet, azonban a két egység által végzett feladatok jellege, tartalma és veszélyessége

„azonosságot mutat”. Ezért álláspontja szerint irányadónak kell tekinteni a Legfelsőbb Bíróság 2001.496. számú eseti döntésében foglaltakat, mely szerint nem a beosztás megnevezése, hanem a szolgálat ellátásának konkrét körülményei döntenek el a kedvezményre való jogosultságot.

Levont jogkövetkeztetése szerint a felperesek beosztása a tartalmát tekintve megfelelt a terrorelhárító beosztás kritériumainak, ezért megalapozottnak fogadta el a Hszt. 329. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kedvezményes szolgálati idő számítás iránti igényüket, valamint a szolgálati nyugállományba helyezett II. rendű felperes - elévülési időn belüli - pótszabadság pénzbeni megváltása iránti igényét.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.962/2009/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította.

A másodfokú bíróság nem osztotta a munkügyi bíróság által kifejtett jogértelmezést. Álláspontja szerint a perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperesek a beosztásuk szerint terrorelhárítók-e. A perben a felperesek maguk sem állították, hogy a beosztásuk és munkaköri leírásuk szerint terrorelhárítónak minősülnek, azonban azt állították, hogy a szolgálatteljesítés körülményei azonosak a TESZ terrorelhárító beosztású szolgálatot teljesítőivel.

A jogerős ítélet indokolásában kifejtettek szerint a felperesek a munkaköri feladataikból, tevékenységükből következően tévesen azonosították a beosztásukat a terrorelhárító beosztással. A fegyveres rendvédelmi szervekre irányadó jogszabályok szerint ugyanis a beosztás az elsődleges, a beosztást a munkaköri feladatok hasonlósága sem változtathatja meg, nem eredményezheti, hogy a kinevezéssel létrejött beosztás egy másik beosztássá változzon. Amennyiben tehát a felperesek beosztása és a munkaköri leírása alapján sem voltak terrorelhárítók, a bíróság nem minősítheti át a kinevezésben meghatározott beosztásukat, illetve nem alakíthatja át a munkaköri leírásukat. Minthogy a felperesek nem terrorelhárító beosztásban teljesítettek szolgálatot, így a szolgálati idejük 2-szeres szorzóval való számítására nem jogosultak. Mindezek alapján a másodfokú bíróság mellőzte a felperesek tényleges szolgálatteljesítés körében becsatolt bizonyítékait.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - a munkügyi bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A felperesek értelmezése szerint a Hszt. 329. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt „terrorelhárítóknak” kifejezés nem beosztás

megjelölést jelent, mert a perbeli időszakban álláspontjuk szerint ilyen nem létezett. Ugyanakkor tény, hogy nem csupán a 11/1997.(II.18.) BM rendelet 2. számú mellékletében „felszámoló (terrorelhárító)” beosztást betöltők végeznek terrorelhárítást, és nem csupán ők részesülnek a 2-szeres szolgálati időszorzóban, hanem a TESZ állományában lévő más beosztást betöltők is.

A felperesek sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a munkaügyi bíróság által feltárt azon bizonyítékokat, melyek alátámasztják, hogy a perbeli időszakban ténylegesen terrorelhárítói tevékenységet végeztek, ezért részükre jár a kedvezmény, függetlenül attól, hogy milyen beosztást töltöttek be, annak mi a megnevezése. Ez a jogértelmezés pedig ellentétes a Legfelsőbb Bíróság BH 2001.496. számú eseti döntésében foglaltakkal.

A felperesek azzal is érveltek, hogy a Hszt. 329. §-ának 2010. január 1-jei módosítása, a szolgálati idő kedvezményes számítására vonatkozó szabályok pontosítása az általuk helyesnek vélt jogértelmezést támasztja alá, mert a tényleges terrorelhárítási feladatot teljesítők jogosultak a 2-szeres szorzóra. Szerintük ezért sem a beosztás megnevezése a döntő. A korábban hatályos szövegben nem volt utalás arra, hogy szűkítően kellett volna értelmezni a rendőrség egyes szervezeti egységeire. Az a tény, hogy a 2010. január 1-jei módosítás beiktatott a rendelkezésbe egy szűkítő feltételt, nem lehet visszaható hatályú a perbeli esetre.

A felperesek kiemelték, miszerint részükről a terrorelhárító tevékenység folyamatos végzése bizonyítást nyert. Azonos felszereléssel látták el mind a felkészülést, mind a konkrét feladatok végrehajtását ugyanúgy, mint a TESZ állománya.

A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perben a felperesek kereseti kérelme alapján arról kellett döntenie, hogy a bevetési egységek állományában kiemelt főnyomozó, segédelőadó illetve bűnügyi technikus beosztásokban szolgálatot teljesített felpereseket e szolgálatuk idejére megilletik-e a Hszt. 329. § (1) bekezdés a) pontja, és a Hszt. 92. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kedvezmények.

A Hszt. 329. § (1) bekezdés a) pontja akként rendelkezik, hogy a 326. § (1) bekezdésében meghatározott szempontból a szolgálati viszonyban töltött időt kétszeresen kell számítani a hangsebesség feletti repülőgépek hajózó állományának, a külföldön háborús, rendkívüli, vagy különösen veszélyes körülmények között szolgálatot

teljesítőknak, valamint a terrorelhárítóknak.

A Hszt. 92. § (1) bekezdés b) pontja szerint a hivatásos állomány tagja a folyamatos és átlagon felüli fizikai, pszichikai igénybevételeből származó egészségkárosodás megelőzése, illetve fizikai állóképességének megőrzése céljából a 90. § (2) vagy (3) bekezdése szerinti pótszabadságon felül külön pótszabadságra jogosult, amely repülőgép és helikoptervezető, fedélzeti szolgálattevő és ejtőernyős, valamint a közvetlen életveszélynek kitett tűzszerész, bűvár, továbbá a terrorelhárító beosztásban évente 14 munkanap.

A perben az nem volt vitatott, hogy a felperesek nem terrorelhárító beosztásban teljesítettek szolgálatot.

A szolgálati jogviszonnyal összefüggő kedvezményre jogosultság elbírálására a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok irányadók, ezek szerint pedig a felperesek perbeli igénye tekintetében a jogerős ítéletben helyesen kifejtettek szerint a szolgálati beosztásuk a meghatározó.

A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kimondta, miszerint 2001. június 1-jét követően a hatályos jogszabályok szerint terrorelhárítónak csak a terrorelhárító beosztásban szolgálatot teljesítő hivatásos állományúak minősülnek (LB.Mfv.II.10.593/2007/2., LB.Mfv.II.10.863/2007/2., LB.Mfv.II.10.884/2007/7., LB.Mfv.II.10.931/2007/3.).

A felperesek és a munkaügyi bíróság által hivatkozott BH 2001.496. számú eseti döntés 1999. évben egy 1998-ban (a Hszt. hatályba lépéséhez közeli időpontban) indult egyedi ügyben született, amikor jogszabályok által rendezetten még nem alakult ki a hatályos szabályok szerinti szervezeti differenciáltság és a rendszeresített beosztások tartalma. Ezért az akkori időben a szolgálat ellátásának konkrét körülményeit lehetett vizsgálni. Ez az eseti döntés – minthogy az más jogszabályi környezetben és múltbéli eltérő tényállás alapján született – a perbeli és hasonló jogkérdésre vonatkozó jogvita elbírálásánál már nem lehet irányadó.

2001. június 1-től ugyanis a perbeli igények elbírálása szempontjából lényeges szervezeti és jogszabályi változások következtek be. A 7/2001. (V.21.) ORFK utasítás rendelkezett a Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Parancsnoksága Terrorelhárító Szolgálatának bevetési rendjéről és kizárólag a TESZ hatáskörébe utalta a terrorcselekmény, légi jármű hatalomba kerítése és az emberrablás bűncselekmények elkövetésének megszakítását, súlyos vészhelyzet kialakítása esetén a fegyveres, vagy felfegyverzett ön- és közveszélyes személyek megfékezését. Ezzel egyidejűleg a rendőrség szerveinél bevetési egységek létrehozására,

feladataikról és működtetésük rendjéről szóló 18/2001. (V.21.) ORFK intézkedés hatályon kívül helyezte a megyei rendőr-főkapitányságok Beavatkozó Alosztályainak létrehozásáról szóló 21/1992. ORFK intézkedést. A 18/2001. (V.21.) ORFK intézkedés a bevetési alegységek feladataiból kivette a TESZ hatáskörébe utalt eseteket. Módosult a 11/1997. (II.18.) BM rendelet, és a belügyminiszter irányítása alá tartozó fegyveres szerveknél rendszeresített hivatásos státuszok munkaköri jegyzéke 2001. július 1. napjától kiegészült a felszámoló (terrorelhárító) beosztással. Ezen BM rendeletben ilyen beosztás ezt megelőzően nem szerepelt.

A felperesek jogértelmezésének helyességét a Hszt. utóbb történt módosítása nem támasztja alá, az a korábbi igények tekintetében hivatkozási alap nem is lehet.

Minthogy a felperesek a peresített időszakban nem terrorelhárító beosztásban teljesítettek szolgálatot, ezért az általuk igényelt kedvezményekre alanyi jogosultságot így nem szereztek.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felpereseket kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával a II. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét - a 73/2009. (XII.22.) IRM rendelet 7. §-ában foglaltakra is figyelemmel - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek viselni, melynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pont, valamint 50. § (1) bekezdése szerint állapította meg.

Budapest, 2012. március 21.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. tanács elnöke, előadó bíró, dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági tisztviselő